

ИНТЕРНЕТ МАНИФЕСТ 2014¹

1. БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНИ СЕРВИСИ И ИНТЕРНЕТ

1.1 Библиотечко-информациони сервиси су снажне институције које повезују људе с глобалним и локалним информაციоним изворима. Они обезбеђују приступ идејама и креативним делима и богатство људског искуства и културне разноликости чине доступним свима.

1.2 Интернет омогућава појединцима и заједницама широм света, било у најмањим и најзабаченијим селима или у највећим градовима, да имају већу једнакост у приступу информацијама, ради подстицања личног развоја, образовања, културног обогаћивања, економских активности, приступа управи и другим сервисима, и ради обавештеног учествовања у демократском друштву у својству активних грађана. У исто време, Интернет ствара могућности за све да поделе сопствене идеје, интересовања и културу с целим светом.

1.3 Библиотечко-информациони сервиси требало би да буду кључне капије ка Интернету, његовим изворима и сервисима. Њихова улога је да делују као приступне тачке које нуде погодност, усмеравање и подршку, док помажу у превазилажењу баријера насталих због различитости ресурса, технологија и вештина.

2. СЛОБОДА ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА И СЛОБОДА ИЗРАЖАВАЊА ОД СУШТИНСКОГ СУ ЗНАЧАЈА ЗА ЈЕДНАКОСТ, ГЛОБАЛНО РАЗУМЕВАЊЕ И МИР. СТОГА, ИФЛА ИЗЈАВЉУЈЕ ДА:

2.1 Слобода приступа информацијама и слобода изражавања, без обзира на формат и границе, централна је одговорност библиотечко-информационе струке.

¹

Наслов оригинала: *IFLA Internet Manifesto 2014*

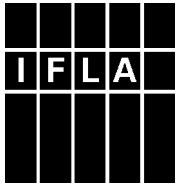
<http://www.ifla.org/files/assets/faife/publications/policy-documents/internet-manifesto-2014.en.pdf> (преузето 28.11.2014.)

Прва верзија манифеста: *IFLA Internet Manifesto 2002*.

Објављени преводи:

1. "IFLA - Интернет манифест", превела Биљана Ракочевић. - *Гласник Народне библиотеке Србије*, IV, 1/2002, стр. 7-10. http://www.nb.rs/view_file.php?file_id=222

2. "IFLA - Интернет манифест", превела Биљана Ракочевић. - *Инфотека*, јули 2003, стр. 189-190. <http://infoteka.bg.ac.rs/>

2.2 Обезбеђивање несметаног приступа Интернету у библиотечко-информационим сервисима чини витални елемент права на приступ информацијама и слободу изражавања, те подржава заједнице и појединце у достизању слободе, благостања и развоја.

2.3 Приступ Интернету и свим његовим изворима треба да буде усклађено са Универзалном декларацијом Уједињених нација о људским правима, нарочито са чланом 19:

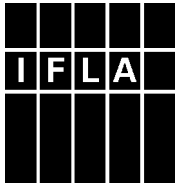
Свако има право на слободу мишљења и изражавања, што обухвата и право да не буде узнемираван због свог мишљења, као и право да тражи, прима и шири информације и идеје било којим средствима и без обзира на границе.

2.4 Препреке у протоку информација треба да буду уклоњене, нарочито оне које спречавају појединце да искористе прилике које им омогућавају да унапреде квалитет свог живота, а које могу резултирати неједнакошћу и сиромаштвом. Отворен приступ Интернету је од суштинског значаја, а приступ информацијама и слобода изражавања не би требало да буду предмет било које идеологије, политичке или верске цензуре, нити економских или технолошких препрека.

3. УЛОГА И ОДГОВОРНОСТИ БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНИХ СЕРВИСА

3.1 Библиотечко-информациони сервиси имају виталну улогу у обезбеђивању слободе приступа информацијама и слободи изражавања и имају одговорност да:

- у службу све чланове својих заједница, без обзира на узраст, расу, националност, веру, културу, политичку припадност, физичке или менталне способности, полну или сексуалну оријентацију или неки други статус,
- обезбеђују приступ Интернету у окружењу одговарајућем за све кориснике,
- пружају подршку корисницима, укључујући децу и младе, како би осигурали да они имају способности у области медијске и информационе писмености која им је потребна како би информационе изворе бирали слободно, самоуверено и независно,
- пружају подршку корисницима да захтевају и деле информације,
- настоје да обезбеде приватност својим корисницима, као и да извори и услуге које они користе остану поверљиви,
- олакшају и промовишу интелектуалну, културну и економску креативност кроз приступ Интернету, његовим изворима и сервисима.

IFLA - INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS

ИФЛА - МЕЂУНАРОДНА ФЕДЕРАЦИЈА БИБЛИОТЕЧКИХ УДРУЖЕЊА И ИНСТИТУЦИЈА

3.2 Заједничка особина с другим кључним сервисима треба да буде приступ без накнаде Интернету и сродним технологијама у библиотечко-информационим сервисима.

4. ПРИМЕНА МАНИФЕСТА

4.1 ИФЛА охрабрује све владе да подрже несметани проток информација доступних преко Интернета и слободу изражавања, да обезбеде отвореност и транспарентност супростављајући се покушајима цензуре или забране приступа, и да осигурају да проматрање и прикупљање података буде евидентно законито, неопходно и сразмерно.

4.2 ИФЛА позива библиотечко-информационе сервисе да сарађују с државама, владама, или верским и цивилним друштвеним институцијама, како би развијали стратешке политике и планове који подржавају и примењују принципе изнете у овом Манифесту, кроз развој јавног приступа Интернету у библиотечко-информационим сервисима широм света, а нарочито у земљама у развоју.

Одобрио Управни одбор ИФЛе у августу 2014.

За Библиотекарско друштво Србије са енглеског превела Драгана Милуновић